

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

**ELIMINACJE REJONOWE
14 stycznia 2015 r.**

Kod ucznia	
-------------------	--

Wypełnia Rejonowa Komisja Konkursowa po rozkodowaniu prac

Imię i nazwisko ucznia	
-------------------------------	--

Wypełnia Rejonowa Komisja Konkursowa

Liczba punktów możliwych do uzyskania	65 punktów
Liczba punktów uzyskanych przez ucznia	

Członkowie Rejonowej Komisji Konkursowej sprawdzający test eliminacji rejonowych:
(Imię i nazwisko)

.....

.....

Instrukcja dla ucznia

Drogi Konkursowiczu!

Masz przed sobą test sprawdzający Twoją wiedzę i umiejętności z zakresu kształcenia językowego, analizy i interpretacji tekstów kultury oraz Twoją umiejętność tworzenia własnego tekstu. Czytaj uważnie wszystkie zadania i dokładnie stosuj się do poleceń. Rozwiązania zapisuj w wyznaczonym miejscu, unikaj skreśleń, a jeżeli już się pojawiają, poprawki zamieszczaj czytelnie nad skreśleniem. Możesz korzystać z brudnopisu. Używaj długopisu jedynie z czarnym lub niebieskim wkładem. Nie korzystaj z korektora i długopisów ścieralnych. Właściwie gospodaruj czasem.

Powodzenia!

Na rozwiązanie zadań przeznaczono 60 minut.

Tekst nr 1

Baśń to nieduży utwór epicki, najczęściej pisany prozą, o treści zaczerpniętej z opowieści ludowych. Najpierw przekazywana była ustnie, z pokolenia na pokolenie. Dopiero na początku dziewiętnastego wieku w krajach europejskich, w tym także w Polsce, zaczęto zapisywać baśnie ludowe. Od tamtej pory, aż po czasy współczesne, trwa popularność tego gatunku. Jego mistrzami są bracia Grimm, Charles Perrault, Hans Christian Andersen. Do znanych polskich baśniopisarzy należą między innymi: Józef Ignacy Kraszewski, Maria Konopnicka, Antonina Domańska, Ewa Szelburg – Zarembina, Jan Brzechwa.

Dlaczego kochamy baśnie? Może dlatego, że ich zaczarowane słowa rozbudzają naszą wyobraźnię, otwierają przed nami świat niezwykły, w którym żyją wróżki, skrzaty, piękne księżniczki i ratujący je z opresji dzielni rycerze. Można też tu spotkać złe czarownice, smoki i inne dziwne stworzenia. W baśniach pojawiają się ponadto różne magiczne przedmioty (np.: latający dywan, czarodziejska różdżka, czapka niewidka, kije samobije), a przyroda współuczestniczy w wydarzeniach, przyjmując sposób zachowania się ludzi (mówiące skały, rośliny, płaczące zwierzęta). Niezwykli są także bohaterowie tych opowieści – zarówno ci fantastyczni, jak i realistyczni. Przeżywają niesamowite przygody, pokonują największe przeszkody, walczą w obronie pokrzywdzonych, by potem żyć długo i szczęśliwie. Wydarzenia rozgrywają się w baśniach w nieokreślonym czasie i miejscu: „Dawno, dawno temu, za siedmioma górami, za siedmioma rzekami...”.

Kochamy baśnie, ponieważ od wieków wyrażają ludzkie marzenia i tęsknotę za światem, w którym dobro i prawda zwyciężają, a pracowitość, uczciwość, mądrość są wartościami, które się ceni. Baśnie ratują przed zwątpieniem i smutkiem, przynoszą pociechę, pomagają przetrwać trudne chwile. Pozwalają dostrzec piękno w rzeczach zwykłych, na co dzień niezauważanych. Ukazują ludzi prostych, mających, w przeciwieństwie do wielkich tego świata, gorące i czułe serca. Obnażają ludzkie wady i słabości – pychę, głupotę, okrucieństwo, zawiść, lekkomyślność, próżność, obojętność na krzywdę drugiego człowieka. Uczą miłości, mówią o tym, jak wybaczać i pomagać, łączą ludzi różnych pokoleń i czasów.

Czytajmy więc baśnie, bo dzięki nim świat wokół nas może stać się lepszy!

Zadanie 1. (0-1)

W oparciu o tekst nr 1 wybierz (zakreśl kółkiem) właściwą odpowiedź.

Baśnie zaczęto spisywać w:

- A) pierwszej połowie XVII wieku.
- B) w pierwszej połowie XX wieku.
- C) w drugiej połowie XIX wieku.
- D) w pierwszej połowie XIX wieku.

☐

Zadanie 2. (0-1)

Wybierz (zakreśl kółkiem) właściwą odpowiedź.

Wypowiedzenie „Od tamtej pory, aż po czasy współczesne, trwa popularność tego gatunku.” to:

- A) zdanie złożone podrzędnie.
- B) zdanie pojedyncze rozwinięte.
- C) zdanie złożone współrzędnie.
- D) zdanie pojedyncze nierozwinięte.

☐

Zadanie 3. (0-1)

Wybierz (zakreśl kółkiem) właściwą odpowiedź.

Chcesz znaleźć definicję baśni, więc sięgasz po:

- A) Słownik frazeologiczny języka polskiego.
- B) Słownik poprawnej polszczyzny.
- C) Słownik wyrazów obcych.
- D) Słownik terminów literackich.

☐

Zadanie 4. (0-4)

Z tekstu nr 1 wypisz po dwa różne przykłady :

- spójników –
- przyimków –
- zaimków –
- liczebników –

☐

Zadanie 5. (0-2)

Nazwij rodzaj poniżej podanego zdania i narysuj jego wykres.

Baśnie ratują przed zwątpieniem i smutkiem, przynoszą pociechę, pomagają przetrwać trudne chwile.

Zadanie 6. (0-2)

Utwórz dwa zdania z rzeczownikiem „książę”. W pierwszym z nich zastosuj rzeczownik „książę” w funkcji podmiotu, w drugim – w funkcji dopełnienia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0-1)

Oceń, które ze zdań jest fałszywe. Zaznacz F (zakreśl kółkiem) przy zdaniu fałszywym.

1.	Baśń to utwór, który łączy świat realistyczny z fantastycznym.	F
2.	Akcja baśni rozgrywa się w określonym czasie i miejscu.	F
3.	Baśń to utwór wywodzący się z tradycji ludowej.	F

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego
eliminacje rejonowe

Zadanie 8. (0-3)

Podane cechy wpisz w odpowiednie rubryki tabeli: błyskotliwy, honorowy, porywczy, ambitny, ślamazarny, tępy, chytry, pogodny, zdolny.

Cechy usposobienia	Cechy umysłu	Cechy charakteru

Zadanie 9. (0-5)

Odwołując się do znanych Ci baśni, uzupełnij tabelkę. Wpisz odpowiednio: imię i nazwisko autora, tytuł utworu oraz imię bohatera przywołanej baśni.

	autor	tytuł	bohater
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Zadanie 10. (0-2)

Do podanych niżej wyrazów dopisz po dwa synonimy:

fantastyczny –

realistyczny –

Zadanie 11. (0-3)

Napisz tekst reklamujący najnowszy magiczny produkt firmy „Tęczobaśń” – buty siedmiomilowe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0-4)

Wyjaśnij znaczenie podanych związków frazeologicznych:

pleść banialuki –

.....

włożyć coś między bajki –

.....

przeczytać od deski do deski –

.....

czytać między wierszami –

.....

Zadanie 13. (0-6)

Wyjaśnij pisownię podanych niżej wyrazów, przywołując odpowiednią zasadę ortograficzną.

pociecha –

.....
europejski –

.....
zwycięża –

.....
niezwykły –

.....
opresji –

.....
lepiej –

Zadanie 14. (0-6)

W poniższym fragmencie baśni Hansa Christiana Andersena *Słowik* (w tłumaczeniu Cecylii Niewiadomskiej) chochlik drukarski pokasował wszystkie znaki interpunkcyjne. Wstaw je w odpowiednie miejsca.

O dzięki ci rzekł cesarz Dzięki ci ptaku niebiański Poznałem cię Ja
ciebie wygnałem z królestwa i granic państwa mego a ty
rozproszyłeś okropne widma które mnie dręczyły i śmierć samą
oderwałeś od mojego łóża Jakże cię wynagrodzę

Już jestem wynagrodzony odparł słowik Widziałem łzy w twych
oczach kiedy po raz pierwszy zaśpiewałem dla ciebie i tego nigdy
w życiu nie zapomnę Łza to najdroższy klejnot dla śpiewaka
większej nagrody nikt mu dać nie może A teraz uśnij sen powraca
zdrowie ja ukołyszę cię do snu piosenką

I zasnął chory cesarz uśpiony czarowną słodką melodią pieśni co
płynęła z serca

Zadanie 15. (0-5)

Szkolny Klub Miłośników Baśni organizuje wieczór autorski baśniopisarki Natalii Gałczyńskiej. Napisz ogłoszenie o tym wydarzeniu skierowane do społeczności Twojej szkoły, w którym zachęć uczniów do udziału w spotkaniu. Pamiętaj o zamieszczeniu planowanego przebiegu wieczoru autorskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst nr 2

ADAM ASNYK *BAŚŃ TĘCZOWA* (fragment)

Od kolebki biegła za mną
Czarodziejska baśń tęczowa
I szeptała wciąż do ucha
Melodyjne zaklęć słowa.

Urodzona nad wieczorem
Z cichych gawęd mych piastunek,
Spała ze mną, na mych ustach
Kładąc we śnie pocałunek.

I budziła się wraz ze mną,
I wraz ze mną ciągle rosła,
I z kołyski na swych skrzydłach
W jakiś dziwny świat mnie niosła...

Ponad morza purpurowe,
Ponad srebrne niosła rzeki,
Po zwodzonym moście tęczy
W cudowności świat daleki...

Otworzyła mi zaklęciem
Brylantowy w skałach parów
I wkroczyłem raz na zawsze
W kraj olbrzymów, widm i czarów.

I zamknęły za mną wrota
Jakieś wróżki czy boginie,
Więc na całą życia kolej
Szedłem błdzić w tej krainie.

Zadanie 16. (0-1)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe i F, jeśli jest fałszywe. Właściwe odpowiedzi zakresł kółkiem.

W wierszu <i>Baśń tęczowa</i> podmiotem mówiącym jest dziecko.	P	F
Wiersz <i>Baśń tęczowa</i> jest utworem stroficznym.	P	F

Zadanie 17. (0-2)

Wypisz dwa wyrazy, będące różnymi częściami mowy, za pomocą których w wierszu *Baśń tęczowa* ujawnia się podmiot liryczny. Nazwij te części mowy.

.....

.....

Zadanie 18. (0-1)

Wybierz właściwą odpowiedź.

W wierszu A. Asnyka *Baśń tęczowa* występują rymy:

- A) męskie.
- B) okalające.
- C) sąsiadujące.
- D) żeńskie.

Zadanie 19. (0-1)

Wybierz odpowiedź A lub B i jej uzasadnienie spośród 1. lub 2.

Sformułowanie "baśń tęczowa [...] szeptała wciąż do ucha" to:

A	ożywienie,	ponieważ	1.	nadaje przedmiotom i zjawiskom cechy ludzkie.
B	uosobienie,		2.	nadaje przedmiotom i zjawiskom cechy istot żywych.

Odpowiedź:

Zadanie 20. (0-4)

Wypisz z wiersza po jednym przykładzie środków stylistycznych:

- a) epitet –
- b) onomatopeja –
- c) metafora –
- d) powtórzenie –

Zadanie 21. (0-1)

W wierszu *Baśń tęczowa* występuje rzeczownik *kolebka*. Odszukaj w tym tekście wyraz do niego bliskoznaczny i zapisz go:

kolebka –

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....